

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL 2004

tijdvak 1

ECONOMIE CSE GL EN TL

ECONOMIE VBO-MAVO-D

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 7 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO- 02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

- 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte leerweg geldt:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D kunnen maximaal 58 scorepunten worden behaald.

Voor het vak Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 BEOORDELINGSMODEL

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

CONSUMENTENBOND, GOEDE MIDDAG!

- 1 **maximumscore 2**
- (1) = onafhankelijke 1
 - (2) = consumenten 1
- 2 E
- 3 B
- 4 C
- 5 **maximumscore 2**
- Voorbeeld van een juiste berekening:
- prijs per exemplaar normaal: $\frac{€ 40}{12} = € 3,33$ 1
 - prijs per exemplaar aanbieding: $\frac{€ 45}{15} = € 3,00$
- korting per exemplaar: € 0,33 1

DE EUROPESE UNIE GROEIT

- 6 **maximumscore 1**
- Het kenmerk van een monetaire unie is dezelfde munteenheid.
- 7 **maximumscore 2**
- Voorbeelden van een juist antwoord:
- deze landen kunnen meer exporteren, waardoor het nationaal inkomen groeit
 - werkloze inwoners gaan werken in andere landen, waardoor het nationaal inkomen groeit
- 8 D
- 9 **maximumscore 2**
- Dat blijkt uit:
- het feit dat ze onderling geen invoerrecht (0%) rekenen, en 1
 - het feit dat ze hetzelfde tarief rekenen voor de producten uit niet-EU landen 1
- 10 C

GELD TERUG

- 11 A

Vraag	Antwoord	Scores
○ 12	maximumscore 3 <ul style="list-style-type: none"> • A = € 6.325 en B = € 2.046 • E = € 68 en F = € 1.644 • G = € 402 en H = € 500 <p><i>Opmerking</i> B, G en H juist ingevuld op centen nauwkeurig, ook goed rekenen.</p>	1 1 1
○ 13	maximumscore 2 Voorbeeld van een juiste berekening: $8 \times \text{€ } 154,46 + 4 \times \text{€ } 156,56 - \text{€ } 802,56 = \text{€ } 1.059,36$ Indien de aftrek van de basisbeurs is vergeten maximaal 1 punt toekennen. Indien de verdeling in maanden niet of niet juist is toegepast maximaal 1 punt toekennen. <i>Opmerking</i> Een afronding van de uitkomst naar boven of naar beneden in hele euro's ook goed rekenen.	
● 14	A	

ANDERE KOFFIE?

- 15 **maximumscore 2**
Voorbeeld van een juiste berekening:
- $\frac{360 - 130}{360} \times 100\% = 63,888\dots\%$ 1
 - afgerond een daling van 64% 1
- 16 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord:
→ deze landen zijn sterk afhankelijk van de opbrengst van één exportproduct
→ deze landen hebben geen andere exportproducten waarmee ze de dalende koffieopbrengsten kunnen opvangen
- 17 **B**
- 18 **A**
- 19 **F**
- 20 **maximumscore 3**
Voorbeeld van een juist antwoord:
(1) : totaal aantal koppen koffie per dag: $66 \times 3 = 198$
(2) : kosten pakken Max Havelaar per dag: $3 \times \text{€ } 1,98 = \text{€ } 5,94$
(3) : per kopje koffie bedragen de kosten: $\frac{\text{€ } 5,94}{198} = \text{€ } 0,03$
(4) : de Max Havelaar koffieboeren krijgen een hoger (bruto-)inkomen dan de 'gewone' koffieboeren.
- Voor het juist invullen van (1), (2) en (3) maximaal 2 punten toekennen.
Voor het juist invullen van (4) maximaal 1 punt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

NIEUWE POLITIEK?

- 21 B
- 22 E
- 23 D
- 24 **maximumscore 2**
 - Uit het antwoord moet blijken dat lagere belastingen voor ondernemingen er toe kunnen leiden dat deze ondernemingen meer gaan investeren / produceren 1
 - waardoor de winst / de werkgelegenheid in de toekomst groter wordt 1
- 25 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist argument voor het standpunt van de LPF:
→ als de NS winst gaat maken krijgt de overheid per saldo meer geld
Voorbeeld van een juist argument voor het standpunt van de politicus van een andere partij:
→ spoorwegen in handen van de staat draaien meestal met verlies want de overheid wil de kaartjes voor de reizigers niet te duur maken
- 26 **maximumscore 2**
 - het voorstel om te stoppen met individuele inkomenssubsidies 1

Voorbeeld van een juiste uitleg:

 - omdat daarmee vooral / alleen de lagere inkomens er op achteruit gaan 1

VOORDELIG CD'S KOPEN

- 27 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord:

 - een winkel heeft te maken met hogere kosten voor bijvoorbeeld personeel, huur, inrichting, verwarming of voorraad
 - winkels voeren minder prijsconcurrentie dan de aanbieders op internet
- 28 D
- 29 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juiste berekening:

 - douanerechten = $0,035 \times \text{€ } 45,70 = \text{€ } 1,60 \rightarrow$ vrijstelling 1
 - te betalen: $1,19 \times \text{€ } 45,70 = \text{€ } 54,38$ 1

Opmerking

Let op doorwerkfouten vanuit vraag 28.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 30 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist antwoord:
 indien eens met vader:
 → het scheelt niet zo veel in totale kosten (minder dan 10 euro)
 → mogelijk lang moeten wachten op de verzending uit de VS
 indien niet eens met vader:
 → elke euro voordeel is meegenomen
 → je hebt de muziek waarschijnlijk eerder als deze in Nederland nog niet leverbaar is
 → het is een makkelijke manier van winkelen, want je hoeft de deur niet uit

LONDON, HERE WE COME

- 31 F
- 32 E
- 33 **maximumscore 2**
 Voorbeeld van een juiste berekening:
- $7 \times \text{£ } 3 + 2 \times 7 \times \text{£ } 4,75 = \text{£ } 87,50$ 1
 - $87,50 \times \text{€ } 1,64 = \text{€ } 143,50$ 1
- 34 **maximumscore 2**
 Voorbeeld van een juiste berekening:
 $\text{€ } 960 - \text{€ } 198 - \text{€ } 16,82 - \text{€ } 143,50 = \text{€ } 601,68$

Indien van deze berekening één bedrag ontbreekt of foutief is, maximaal 1 punt toekennen.

Opmerking

Let op doorwerkfouten vanuit de vragen 31 en 33.

- 35 **maximumscore 2**
- Voorbeeld van een juist argument voor het standpunt van Katja: 1
 → de tent moet nu worden betaald dus moet het geld nu op tafel komen
 → Wendy maakt ook gebruik van de tent
 - Voorbeeld van een juist argument voor het standpunt van Wendy: 1
 → de gebruiksduur van de tent is langer dan deze ene vakantie
 → de tent wordt eigendom van Katja, dus moet zij ook de aanschafkosten dragen.

VERZEKERD BROMMEN

- 36 **maximumscore 2**
 Voorbeelden van juiste factoren (twee van de volgende):
 → de leeftijd van de bestuurder
 → de regio waarin de bestuurder woont
 → de keuze voor verzekeren tegen dagwaarde of tegen cataloguswaarde
 → de hoogte van de cataloguswaarde van de bromscooter
 → de verzekeringsmaatschappij die gekozen wordt
- per juiste factor 1
- 37 **maximumscore 1**
 Omdat de WA-verzekering alleen de schade van de tegenpartij vergoedt.

Vraag	Antwoord	Scores
○ 38	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juiste berekening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afschrijving per maand: 2% van € 2.000 = € 40 → 10 maanden: 10 x € 40 = € 400 restwaarde: € 2.000 – € 400 = € 1.600 • eigen risico: 20% van € 2.000 = € 400 – schade-uitkering: € 1.200 	<p>1</p> <p>1</p>
○ 39	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat Zomerdeur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een hogere premie vraagt voor de bromscooter van Jasper • maar een veel hogere schade-uitkering geeft bij diefstal 	<p>1</p> <p>1</p>